

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria:
Pe an cor. 4.—
Pe 1/2 an c. 2.—
pentru
România și Străinătate
Pe an cor. 10.—
Un nr. 10 III. —

Olteanul

INSERȚIUNI

se primesc cu
prețuri reduse.

Scrisori neîran-
cate se refuză.

Manuscripte nu
se înapoiază.

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

Director: DR. IOAN ȘENCHEA.

Apare Duminica.

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIA:
Făgăraș, strada Csáky Nr. 3.

N'avem negustori.

Binea zis cinea zis, că noi Români n'avem destui negustori. Ne lipsesc factori principali, dela cari atârna bogăția unui popor. N'avem negustori din cauza concurenței străinilor.

Am avea aievea și negustori pe sate, pe locuri câte unul doi chiar și prin orașe, cari și ei să numesc negustori, dar . . . , cari precum vedem aproape pretutindeni se prăbușesc, cad sub povara concurenței. Din care cauză? Din pricina că fiind mai slabi îi doboară cei mai tari. Așa-i rostul luptei pentru existență. Și în natură peștele cel mai mare înghite pe cel mai mic. Toate lamentările, ba că ai noștri nu-i sprijinesc îndeajuns, ba că nu încap de străini hrapareți, rămân lamentări goale, fără nici un foios.

Au fost vremuri când aproape în întreg Banatul, Brașovul și Făgărașul domniau negustori macedo-români, cari însă, harnici și deștepti cum erau de obârșie, prin feliuritele lor întreprinderi au ajuns bogați, stăpâni asupra tejarilor de altă ginte. Macedo-români însă, întemeind familii mari, bogate, s'au boerit și cu vremea s'au deslipit de tulpina neamului. Vorba Neamului; „Mit dem Reichthum erweicht die Nation . . .”

Astfel după ce s'a sturit puternicia pleiadă a „grecilor”, cum lise zicea înainte vreme, am ajuns a avea astăzi aproape în toate satele și orașele „greci” de jidani, cari prin istețimea lor superioară îi bat pe creștini de merge fum.

La primul congres al negustorilor români, ținut la Sibiu în toamnă, luând și eu cuvântul, mi-am arătat credința, că și locul Evreilor îl vor ocupa azi-mâne: S'ia vi, ear Români, — rămânând tot după ușă. Dovadă cum și la acel congres, din lumea aleasă ce luase parte și la serbările din Sibiu, abia s'au ivit la congresul negustorilor vr'o 2—3 intelectuali.

In Serbia bunăoară ca și prin alte

țări și orașe mari, negustorul e cel mai cu vază. Bogătași își mărită fetele mai bucurosi după negustori (decât după funcționari. Tot astfel și prin orașele sârbești bănațene negustori sunt în vârful știrului, ei formează elita populației sârbești. Ba încă ceva caracteristic pentru viitorul de argint al poporului sârbesc. La Zagreb un negustor bogat cu numele Dobrovici și-a testat întreaga avere de 3 milioane pentru o instituție, care s'a întemeiat acum 10 ani în scopul întăririi poporului sârbesc prin negustori puternici și luminați. „Privednik” i-se zice acestui nou așezământ, care are deja patru case proprii și mai multe milioane, cu 16 funcționari. Singur Dundierski, nabobul din Bacica, a dăruit peste un milion „Privednikului” ăstuia, care trimite băeți, din toate părțile locuite de Sârbi, în diferite orașe ale Europei, îi trimite cu o tăbliță legată de gât, fiindcă băeții nu știu decât sârbește, cu o inscripție prin care e rugat publicul călător să le stea într'ajutor pentru a ajunge la locul unde sunt angajați, ca ucenici la negustori și meserii. Așa de pildă în Oravița sunt 36, în Budapesta 2500 ucenici trimiși supraveghiați, și la etablare ajutați de acest „Privednik”, care în felul ăsta pregătește sistematic pentru sârbime un strat puternic de negustori, cari azi-mâne, când între popoare tot mai mult se va da lupta pe tema bogăției, vor forma temelia neamului lor. Ear noi români, unde ne vom găsi noi „viitorul de aur”, dacă alți se vor folosi înainte de rodul muncii noastre! Cum ne vom apăra de sărăcie, fără negustori? Incercașem într'o vreme și noi câțiva prietini din aceste părți să facem ceva în direcția asta, dar . . . cine își bate la noi capul cu negustorii? Na'm avut cu cine să pornim la drum.

Unde vezila noi copii din familii mai de seamă, cu oare-care pregătiri, mai instruiți, să se dedice carierei negustorești ce reclamă o inte-

ligență superioară, împreună și cu o muncă fizică? —

La noi, la Români, toți aceia, cari au câte vr'o 2—3 clase de liceu vreau să fie domni, vai de capul lor; la negustorie ajung numai drojdiile. . . Eată de ce n'avem negustori. Ar fi vremea să ne gândim mai dinadins asupra acestui neajuns.

Atragem atenția cercurilor noastre dirigiuitoare să ia în programul lor de acțiune și chestia de mare importanță a întăririi noastre economice-comerciale prin pregătirea temeinică de negustori români, cari ne vor fi de mai mare folos, decât proletari intelectuali.

Abia așteptăm vremea când și marea fundațiune „Gozsdu” va veni în ajutorul burghezimei noastre.

(Progresul).

Gheorghe Jianu.

Noul guvern român.

— Dela corespondentul nostru. —

București, 16 Ian. v.

Dupăcum a fost anunțat și într'un număr din „Olteanul”, guvernul colaborarii a demisionat și în locul lui a venit la guvernare partidul liberal sub presidenția d-lui **Ioan Brătianu**.

Am socotit că voi face un bun serviciu cetitorilor „Olteanului”, dacă pe scurt voi arăta câteva note din viața fiecăruia dintre miniștrii.

Maj. Sa Regele a incredințat pe șeful partidului național-liberal, pe d-l Ioan Brătianu, să formeze noul guvern.

Guvernul acesta nou al țării e prezidat de dl Ioan Brătianu, care este și ministru de războiu. Dânsul deja dela începutul carierei sale politice a apărut ca un apărător al țărânilor. La 1895 când a intrat pentru prima oară în parlament ca deputat a zis că: „Prima solicitudine o merită țărânul, el, care mai mult suferă de răul actual și de ale cărui puteri depinde viitorul național, căci viitorul unui stat democratic nu e pe deplin asigurat, decât când în fiecare suflet există conștiința solidarității naționale”.

Dupăcum vedem primele convingeri al actualului șef de guvern au fost: înălțarea păturei țărănești. Reformele agrare ce-au fost făurite după 1907 tot de numele dânsului sunt legate. In programul său de-acum iar are anunțat între altele două mari reforme: reforma agrară și reforma electorală.

Ministru de externe, este una dintre cele mai distinse figuri politice din țară, dl **E. Porumbaru**. Dânsul acum este pentru a treia oară ministru. Pentru prima oară a fost ales ca deputat la 1882 și de atunci aproape totdeauna a făcut parte din parlament.

Ministru de interne, e unul dintre cei mai convinși democrați cei are țara, dl **V. Morțun**. Cu toate că e născut dintr'o familie boerească, totuși deja din tinerețe și-a uitat originea scoborându-se în mijocul poporului, pentru acărora revindecări a luptat.

In tinereța sa a fost un mare social-democrat. A colaborat la ziarele și revistele socialiste, ca »Drepturile Omului«, »Revista Socială« etc. Pentru ridicarea social-democrației nu și-a jertfit însă numai munca, ci și averea. Din spesele sale proprii a înființat ziarul »Muncitorul«, care multă vreme a fost considerat, ca ziarul oficios al mișcării sociale țărănești. A fost ales de ne-numărate ori ca deputat cu program social-democrat. In partidul național-liberal a în intrat în 1901, când a fost ales și deputat cu program liberal.

Portofoliul domeniilor și al agriculturii îl are dl **Al. Constantinescu** fostul președinte al camerei avocaților din București. Dânsul este acum pentru a doua oară ministru al agriculturii. De dânsul e legată nădejdea rezolvării reformei agrare. E un bun jurist și economist.

Industria și comerțul îl are dl **Al. Radovici**. Activitatea sa politică și-o începe prin articole publicate în ziarul »Drepturile Omului«, articole scrise de-o cugetare îndrăznească și plină de avânt. Și dânsul în tocmai ca dl Morțun făcea parte din partidul social-democrat. Văzând însă că planurile sale în sânul partidului social-democrat nu se pot realiza, a trecut în partidul liberal, unde a fost deputat ales mai de multe ori.

D-l **Emil Costinescu** este acum pentru a treia oară ministru de finanțe. Pentru întărirea cât să poate mai temeinică a statului român și pen-

tru înaintarea economică și financiară, țara așteaptă dela dl ministru de finanțe noi reforme și pe cari se crede că vor fi rezolvate cât se poate mai bine.

Ministru de justiție e unul dintre cei mai mari juristi ai României D-l **V. Antonescu**, fost avocat, judecător, procuror și profesor la facultatea de drept, așa că cunoaște ce-i de făcut și reformat în justiție.

Cel mai tânăr membru al noului guvern e ministrul de culte și instrucțiune publică, D-l **I. Ducă**, care abia e de 34 ani. Și activitatea sa, ca și a colegilor săi a fost îndreptată numai în interesul celor mici.

Ministrul Lucrărilor Publice e profesorul facultății de medicină și vestitul chirurg D-l **Dr. Angelescu**, deja de tânăr a fost un aprig luptător al partidului național-liberal. Dela 1901 și până azi a fost reprezentatul țărănimii din județul (comitatul) Buzău.

Dupăcum vedem toți membrii noului guvern român sunt bărbați de mare valoare, astfel că e mare nădejde, că atât reforma țărănească, cât și cea electorală, precum și celelalte puncte din program vor fi rezolvate astfel, ca să se aibă în vedere și interesele celor neputincioși și flămânzi, a țărănilor, cari de atâtea-ori a dat probă de curaj entuziasm și vitejie.

Credem, că a sosit timpul, când să putem zice, că a sunat și pentru frații noștri, — țărăni — din România ciasul al unsprăzecea și că e aproape ciasul deșteptării.

Ioan Maxim.

Scrisoare din București.

(Dela corespondentul nostru).

12 Ian. st. v.

In zilele acestea partidul conservator-democrat s'a retras pentru a face loc altui partid, partidului liberal, care și-a și ocupat fotoliul. Opinia publică leagă mari speranțe de activitatea acestui partid, care e caracterizat cu atributul de »războinic«. Să vorbește, că noul partid, când va avea cel mai mic conflict cu vre-un alt stat vecin, îndată va cere războiul și de aici a și primit atributul de »partidul războinicilor«, sau a celor cari voesc războiul. Prin o cumpănire liniștită a faptelor din anii trecuți, partidul d-lui Maiorescu și-a câștigat un prestigiu mare, aducând asupra binecuvântatei României zile de glorie și de mărire națională. România și-a câștigat un prestigiu însemnat, și statele vecine acum îi caută prietenia în ori-ce moment. Să leagă mari speranțe de partidul liberal, care poate încă în primăvară, va aduce zorile unor noi zile de glorie și de mărire pentru frumoasa noastră Românie! Deviza lor e »înainte«!

Faimosul nostru hâdos »*Facla*» ear își arată capul îngrozitor. De astădată s'a travestit, schimbându-se din formatul de revistă, în ziar zilnic. In jurul acestei foi sunt grupate tot atâtea elemente bolnave, tot atâția oameni fără de nici un ideal, sau cum le-ar zice mai bine Românul nostru, »nește oameni fără de nici un căpătâiu«. In cercurile bucureștene e conziderată, ca o foaie de scandal, care ori-ce activitate politică bună o privește prin prizma spălăcită a urei și a minciunei. Pentru ei nu există conștiința națională și conștiința de sine. De i-ar întreba cineva în decursul unei discuții, că ce program au, nu și-ar ști răspunde! Sunt nește atomi, cari cred, că o să se grupeze să formeze o masă, care să trăească boerește, stând în nelucrare și într'o dulce trândăvie. Ei au în vedere numai binele lor material, voesc să vâneze după interesele lor bănești, seducând pe cetitori; și infectuându-i cu ideile lor otrăvitoare, cred că aduc o stare mai bună asupra acestei țări. S'a modernisit cum i-ar zice mitocanul dela mahala, — dar când să modernisește oare aici și legea asta de presă?, că-ci cu starea asta în care să află acum, va ajunge România într'un dezastru național de nu va griji ca să-i provină și să-i stângenească în activitatea lor pe acești faimoși, cu capul de monstru, pe acești »oameni fără de nici un căpătâiu«. E deci timpul suprem, ca să se schimbe și să se mai restrângă libertatea de presă de aici și să se încătușeze cu lanțuri grele mâinile celor bolnavi, cari amenință cu periclu pe cei sănătoși.

Eri am fost în bucureștiul cel tăcut, unde întotdeauna e liniște și unde nu auzi bocăitul tramvaelor și strigătele băeților, cari vând gazete. Aici în cimiterul Belu e noapte perpetuă de liniște. Aici dorm somnul de veci figurile mari a neamului nostru, aici e și Eminescu, asupra căruia în serile frumoase de vară »*Teiul cel sfânt, își scutură floarea*« mirositoare! Totul doarme sub vâlul alb de zăpadă, peste care să resfrâng umbrele spălăcite a pomilor, cari vara umbresc atât de frumos locuințele celor cari dorm somnul de veci în acest oraș a liniștei și tăcerii de mormânt. E frumos a sta aici câteva ceasuri și a asculta șoaptele pe cari le duce vântul printre pomii și monumentele celor, cari »*au fost*« și azi se odihnesc în acest al doilea București de liniște, unde împreună »*stau împărații și săracii*«, cari au trecut din acesta »*vale a plângerii*«, în care poate le-a fost dat să înfâlnească numai mizerie, suferință sau poate un traiu prea bun, un trai plin de plăceri și desfătări. In acest oraș a liniștii nu auzi vaete, strigăte și sgomot, aici toți dorm, în eternitatea, din care, dacă cineva a intrat, nu mai are întoarcere înapoi.

Iarși războiu.

O gazetă din Berlin aduce iarși știrirea unui nou războiu — de data asta Greco-Turc — în care Turcia ar fi sprijinită de Bulgaria. In cazul acesta să spune că Serbia și probabil Romania vor ataca și ele pe Turcia. Inșă nu poate spune nimeni nimic precis asupra acestor fierberii — mai ales că să știe de ori și cine cum au decurs întâmplările din timpul anului trecut. Poate că după cele câteva deceni de pace

și liniște. — a venit iarăși rândul războaielor timpului războaielor mari... — Pe unde te duci nu auzi de cât: E greu de trăit azi — s'a înmulțit lumea afară din cale. — Or fi acestea cauzele începutului războaielor? Sau poate mai curând că stăpânitorii popoarelor n'or mai fi având ce împărți între ei. Ce-a fost am văzut — ce-o fi om vedea dacă trăim.

Logodne Princiare.

Vizita la Petersburg, pe care ziarul rusesc „Rijeci”, spune că o va face pe la sfârșitul săptămânii viitoare principele Ferdinand al României împreună cu principele Carol, este adusă de unele ziare în legătură cu proiectul unei eventuale logodne a prințului Carol cu una din fiicele țarului Rusiei.

După știrea adusă de unele gazete din Capitală cu data de 16 Ian. v., din cele mai autorizate cercuri politice și diplomatice să dă ca sigură apropiata logodnă a principesei Elisabeta a României cu prințul George al Greciei. Acestui eveniment i-se atribuie și o mare importanță politică mai ales că acum este timpul unui nou început de fierbere a țărilor Balcanice.

Prin aceasta raporturile de prietenie ce sau legat în ultimul timp între România și Grecia vor deveni de sigur și mai strânse atunci când pe tronul Greciei se va urca ginerile viitorului rege al României. Românii de pretutindeni nu pot de cât să dorească cât mai curând realizarea acestei legături — mai ales când este vorba tot de un popor cu simțăminte naționale aprinse ca și noi.

Principele George al Greciei este moștenitorul tronului și fiul cel mai mare al actualului rege Constantin. Să spună că logodna se va celebra cu ocazia vizitei pe care regele Greciei a anunțat curții regale Române.

Impăcarea Româno-Maghiară.

Pe aici să vorbește și să scrie mult de împăcarea Româno-Maghiară, de care dintr'un început s'a legat puține nădejdi. Coloanele ziarelor sunt pline cu interviuri în chestia împăcării. Bucureștenii discută cu un viu interes această chestie, care se vede, că în aceste zile grele a devenit o chestie, care așteaptă o grabnică soluție în favoarea Românilor. Cu toate acestea publicul cetitor leagă puține speranțe de încheierea acestei „păci” și unele ziare leagă a ne asigura înainte, că pace formală nu să va putea încheia, fiind lucrul cunoscut că poporul unguresc urmărește nește tendințe contrare neamului românesc, acărui desvoltarea firească voeste să o împedecă, punându-i în cale atâtea obstacole? Judecând după pesimismo manifestat de conducătorii partidului nostru național, se trage concluzia că nu se va ajunge la nici o înțelegere. Vom vedea, ce-o mai fi și acest pas a contelui Tisza!

După cum spun ziarele, din declarația făcută de contele Iuliu Andrassy în interviul cu dl N. Filipescu fostul ministru de războiu al României, reese că împăcarea Româno-Maghiară nu se va mai face. Aceasta din cauza că bărbații de stat români afirmă că alianța cu Austro-Ungaria se va face numai atunci, când Românii de acolo se vor bucura în deplin de toate drepturile cuvenite lor. Și aceasta nu prea au gust să o facă Maghiarii, sunt mai bine în

stare de a se lipsi cu totul de prietenia României — pe care a pierdut-o în câtva și după care se sbate de un timp în coace să o capete iarăși pe deplin.

*

Seara Bucureștiul pare o lume din frumoasele povești orientale. Trăsuri, automobile, conife, conași mișună pe stradele Capitalei. Bucureștiul în aceste frumoase seri de iarnă pare, un furnicar, în care totul să mișcă, mergând spre locul ce și l-a prefapt. În berării, restaurante, la cinematografe teatre sunt tot atâtea locuri de distracție în aceste sări lungi de iarnă. La „restaurantul Iordache” un vestit taraf de lăutari distrează pe mușterii. Când a început să cânte poezia „La arme” publicul pe nesimțite s'a văzut răpit de vraja muzicii acestei poezii și a început să cânte cu un entuziasm mare împreună cu taraful de lăutari. Bucureștiul e orașul plin de veselie, e orașul, care îți zimbește cu un zimbet îngeresc, și dacă odată ai intrat în el și în viața lui, cu greu te vei mai decide a te depărta din el.

Alianța Balcanică.

A provocat mare nedumerire în cercurile diplomatice știrea venită din Belgradul Sârbiei, că nu peste mult va avea loc o întâlnire între miniștrii-presidenți din: România, Sârbia, Grecia și Muntenegru; și aș nume în București. E temere, că cu adevărat se va lega o alianță între aceste state, cu privire la apărarea intereselor lor. Și mai mare e însă temerea, că alianța va fi legată sub protectoratul — Rusiei!

Ministru al sănătății publice.

Intre proiectele de lege, pe cari le va supune actualul guvern român corpurilor legiuitoare spre votare, va fi și unul, despre crearea unui nou ministeriu, al sănătății publice. Lucrările pregătitoare s'au început deja pentru înființarea noului ministeriu, în fruntea caruia va fi pus cunoscutul bacteriolog din București, domnul Dr. I. Cantacuzino. Cu noul ministru al sănătății publice guvernul român va avea zece membri.

Programul ministrului de finanțe.

Luând în primirea conducerea ministerului de finanțe, domnul Emil Costinescu noul titular la acest departament, a declarat în fața directorilor și a subdirectorilor, cari iau făcând primirea, că nu prepară nici un fel de reformă la acest ministeriu. Singurul său scop este, să facă cât mai multă economie, unde numai se va putea și când se va putea. Din economiile ce se vor face, va da apoi cât mai mult pentru *armată*, pentru *școalele rurale* și pentru *căile ferate*, căci viitorul României se așteaptă în prima linie dela aceste trei ramuri de activitate. Scurt, frumos și folositor program.

Podul peste Dunăre.

Monitorul oficial al României publică textul convențiunii încheiate între Sârbia și România, cu privire la construirea unui pod peste Dunăre, care are să lege România cu Sârbia. Podul se va construi între Brza-Palanca și Țigănești, și va forma proprietatea comună a Sârbiei și României, având împreună să poarte și cheltuelile construirii. Fiecare stat va avea paza podului până la mijlocul acestuia, pentru jumătatea care îi aparține.

Valeriu Crișianu

Scrisoare din Viena.

Dela corespondentul nostru,

Revelionul. — A VI-a serată de popici.
— Constatări. —

Viena, 27 Ianuarie n.

Cu atât dor așteptat, atâtea sforțări depuse, ca să succedă, Revelionul, din anul acesta, a trecut lăsându-ne impresia cea mai bună în sufletul nostru. Datina de a serba Revelionul în mod festiv e aici de mulți ani. „Fesching”-ul nemțesc s'a început atunci cu Revelionul nostru; balurile nemțești, unde vialitate și veselia sufletească domnește, nu s'ar putea pune mai sus decât Revelionul nost în aceasta realitate și veselie sufletească. Căci deoparte veselie, ce a domnit aici, dealtă parte, petrecerea între ai tăi, cu ai tăi, învidiându-ne fericirea aceasta, par'că streinii, te îndeamnă să faci, că aici îți petreci și ți-ai petrecut mai bine.

Revelionul anului acesta s'a ținut în Parkhotel, locul unde în o sală grandioasă, în anii din urmă de regulă s'a ținut. Publicul afară de Români, cari s'au prezentat în număr deplin, a fost compus de o mare asistență de străini, cari admirau portul nostru național, care atât de bine le ședau Domnișoarelor drăguțe vieneze. La 12 oare după datina de casă, se anunță anul nou, sculându-se preș. tiner. Nandris. Prin două discursuri în limba română și în limba germană, anunță „an nou fericit!” Declarația anului nou, s'a întâmplat la lămpioanele stânse, după aprinderea lor s'a încins dansul mai departe până în zori.

*

Sâmbătă după Revelion a avut loc a VI-a serată de popici. Deși obosite Dșoarele de bal s'au adunat în număr deplin. Serata s'a început cu un program de cântări. Au fost cântate doine și romanțe cu multă gingășie de Dșoara Ada Ciurcu acompaniată la pian de Dșoara Silvia de Turcu. De sine înțeles au fost îndelung aplaudate. A urmat Dl Turturean stud. iur. care a declamat „Nunta Zamfirii”.

Aceasta serată îți poate îndoesebi arăta ce însămnă a cerceta convenirile acestea. Aici locuim departe unul de altul. Nu ne vedem des, ci rar, ba! dacă n'ar fi seratele acestea nu ne-am cunoaște de loc. Cu cât ne cunoaștem mai des — cu atât ne știm prețui și înțelelege mai bine!

*

Până acum, ca vre-o clipărie de licurici, care îți apărea deodată și dispărea, ear vre-un articol cea atingea vre-o gazetă cu privință la chestia română. Luptele parlamentare de aici, cari nu se lasă mai pe jos de cât cele din Ungaria, le preocupau exclusiv foile vieneze. Nu le preocupă, mai intensiv, nici acum altceva, dar adevărul dreptatea ce trebuie să răsără cu orice jertfe, e enunțată în ori și care, fie în „Neue Freie Preses” care simpatizează cu Șovinistii semiții maghiari „Tagblatt, Zeit, Reichspost, zic și N. Fr. Presse” sunt cele mai crite și populate foi, în cari e deschisă rubrică permanentă cauzei române din Ungaria. Foile acestea ne provăd cu știri de 2 zile în chestia noastră, până ce le vedem într'ale noastre și ungurești.

Colegii vienezi ne solicită totdeauna părerea noastră referitor la tratativele de împăcare. Declarația contelui Czernin, deși a-

tăta sforăială fac foile lui Kászony et Comp. n'au nici un efect, ori și dacă au, au asupra noastră, cari le cetim cu haz, bufnind în răs cu poftă »patriotică«! E neexplicabilă ținta acestora o auzim aici, ei nu văd, că »geșefitul« patriotic nu le mai ajută, căci ceasul a sunat. Dar curajul până când le va ținea? Când îi va deștepta punctul realității?... Inzădar să vor pocăi!... Va fi prea târziu!!

Radu Fodor.

oooooooooooooooooooo

Invitare la abonament.

Cu 1 Ianuarie v. a. c. am deschis un nou abonament la foaia noastră »OLTEANUL«, care cu acest an intră în al VI-lea an al vieții sale.

Multe și grele au fost piedecile puse în calea acestui credincios slujitor al țărânilor noastre.

Trecutul foaiei noastre e chizdăia muncii viitoare. Facem apel deci la toți prieteni și binevoitorii foaiei noastre și rugăm ca și pe viitor să ne sprijinească în străduințele noastre de a răspândii lumina învățături la toți cei ce lipsă au de a li-se da prin foaie povețele trebuincioase pentru viață.

Foaia noastră a fost prietenul cel mai credincios al poporului dela sate și tot așa și pe viitor.

Prețul abonamentului este:

Pe un an întreg . . . . . 4 cor.
Pe o jumătate an . . . . . 2 cor.

Pentru România și străinătate:

Pe un an . . . . . 10 cor.
Pe o jumătate an . . . . . 5 cor.

cari se pot trimite cu începerea ori și către luni a anului.

Suntem la începutul anului, și abonenții încă nu ni-au trimes până acum restanțele din anii trecuți. Il rugăm cu tot respectul, să binevoiască a-și face datorința și să trimită restanțele din trecut ca să nu le facem spese zadarnice, cu judecătoria. Foaia are mari lipse. Nu aștepte nime gratuit, că redactorul, chiria, lumina, hârtia, timbru etc. trebuie plătite, iar noi să ne înglodăm în datori pentru abonenți nu se mai poate.

Administrațiunea
foaiei »OLTEANUL«

oooooooooooooooooooo

NOUTĂȚI.

— **Ajutorul de stat extraordinar orașului Făgăraș.** Precum scrie foaia locală »Fogarasi Hirlap« că s'a făcut cunoscut autorităților din loc competent că ministrul de interne va lichida orașului Făgăraș 5000 cor. un ajutor extraordinar. Afară de ajutorul acesta extraordinar orașul nostru va mai căpăta pe a. c. 16,000 cor. ajutor ordinar și pentru susținerea poliției 5000 cor. laoltă 21000 cor.

— **Ajutoare de stat.** In ministerul de interne s'au lichidat ajutoarele, ce le dă gu-

vernul orașelor. Dintre orașele ardelene au primit Turda și Alba-Iulia câte 12 mii cor. Bistrița, Dej, Sighișoara, Odorheiul, Ibașfalău, Aiudul, Gherla și Zălaul câte 10 mii de cor. Făgărașul 5 mii, Abrudul, Sereda (Ciuc), Cojocna, Hațegul, Ocna Sibiului câte 4 mii cor. Celorlalte orașe li s'au dat câte 6 mii cor. afară de Cluj și Târgul Murașului. Aceste cuiburi de maghiarizare sunt favorizate îndeosebi. Clujul primește 64 mii cor. și Oșorheiul 22 mii. Acesta e simțul de egalitate al oligarhilor noștri de la cârmă!

— **Nouă lege pe presă,** adică legea care urmărește aceea ce se tipărește, ce iese din teasc (presa) tiparului, — a fost votată de dieta din Pesta la sfârșitul săptămânii trecute. Partidele de împotrivire s'au luptat contra acestei legi, dar Tisza și volnicii săi soți de crimă s'au scăpat de împotrivirea lor, dându-i afară din dietă cu poliștiții dietei, îndată ce nu să supuneau poruncile președintelui. Au dat afară pe Justh pe groful Károlyi, pe zeci de koșutiști, pe urmă și pe groful Andrássy, unul din cei mai cu vază bărbați politici unguri. Atunci toți koșutiștii au părăsit dieta și în lipsa lor Tisza iute și-a votat legea cea nouă de tipar (de presă).

Noua legea e foarte aspră, e, am putea zice ghilțul în gâtul foilor și a tot felul de tiparuri. Pe temeiul legii celei nouă, guvernul poate nimici dacă vrea, în un an, doi toate foile de cari nu-i place, — și altele în locul lor nu lasă să iasă!

De i-o răbda Dumnezeu, să mai facă și aceste nelegiuiri față de noi.

— **Fundația Ioan Kalinderu.** Mult regretatul bărbat de stat român, I. Kalinderu, a fost administratorul domeniilor regale. In timp de 29 de ani, cât a funcționat ca administrator, n'a voit să primească nici o leafă dela Curte. Acum Regele Carol a decis ca leafa, ce se urcă la suma de 5 milioane lei, să se folosească pentru o fundațiune în favorul studenților săraci dela universitatea din Iași. — Frumoasă și majestoasă faptă și recunoștință. — Să trăiască!

— **Școale rurale române.** Dnu Dicescu fostul min. instr. publ. române a încuviințat începerea construirii a lor aproape 700 școale rurale din fondul de 50 mil. votat de cameră. Un nou mijloc de întărire pentru frații din regat, atât în cele culturale cât și în cele materiale. Tot așa înaintea!

— **Numire.** Compatriotul nostru, di Gh. Bogdan-Duică, a fost numit din partea noului ministru român de culte și instrucțiune publică, inspector general al învățământului normal.

† **Dr. Nicolae Oncu** fostul director al băncii »Victoria« și cunoscutul fruntaș arădan a încetat în 14 Ian. st. v. din viață în sanatoriu »Maria Grün« din Krebsbach l. Graz, unde-și căutase de sănătate. Toate instituțiunile românești în Arad au arborat drapelul negru, în semn de durere după regretatul Nicolae Oncu care — după cum se știe — partea cea mai mare a vieții și-a petrecut-o în Arad, ca director al institutului »Victoria«, unde a desfășurat o vie și încordată activitate. Din partea institutului »Victoria« au fost trimiși delegați speciali pentru aducerea în patrie a osemintelor defunctului. Inmormântarea va avea loc probabil, Duminecă, în cimiterul comunei natale Rișca, din Munții-apuseni. Odihnească în pace!

— **Invitare.** Subscrisul comitet invită cu toată onoarea la Balul Filantropic ce se va ținea în ziua de »Trei sfinți« la 12 Februarie n. în sala »Hotelului Univers«. Venitul curat este destinat pentru »Fondul studenților bolnavi«. Comitetul aranjator: G. Precup, președ., Nic. F. Negruțiu, secr., Traian German, cassar, Ioan Fodor, controlor, și alți 11 membri. Inceputul la 8 ore seara.

— **Petrecere.** Tinerimea română din Cincșor, va da o producțiune teatrală sub conducerea dlor Irimie Varga, Inv. și Pavel Muntean mäsar. Joi în 30 Ianuarie st. v. (ziua de trei sfinți) în sala comunală, cu următorul program: »Vulturul și Vulpea« declamare. »Norocul lui Petruș« piesă teatrală într'un act de Nic. Hamsea învățator din Târlungeni. »Sara pe uliță« piesă teatrală într'un act de E. Suci. »Țiganul la vânat« declamare. Inceputul la 7^{1/2} ore seara. După producțiune dans.

— **M. S. regele Carol al României — colonel onorar al reg. 20 de geniu spaniol.** Se anunță din Madrid, că suveranul Spaniei a numit pe regele Carol al României, colonel onorar al regimentului 20 de geniu din Spania.

— **Desvelirea monumentului marelui duce Nicolae.** Deputațiunile română, bulgară, sârbă și muntenegreană au depus pe monumentul marelui duce Nicolae-vici coroane, cu inscripțiile următoare: Coroana română: »Carol I, Regele României, 1877—1914«. Coroana bulgară: »Din partea Bulgariei recunoscătoare, marelui duce Nicolae Nicolaevici, neuitatului comandant suprem al războiului de eliberare«. Coroana sârbească: »Serbia rescumpărătoare marelui duce Nicolaevici«. Coroana muntenegreană: Nicolae I, regele Muntenegrului, șeful victorios al armatei ruse, feldmarșului general, mare duce Nicolae Nicolaevici.

— **Numărul celor ce și-au părăsit țara.** Statistica oficială, alcătuită în New-York, arată că în anul 1913 au debarcat în acest oraș american un milion trei sute treizeci și opt de mii de oameni.

— **Gazetele românești aruncate afară pe fereastră.** Cetim în »Poporul Român«: că din casina română din Ciachi-Gârbău, inființată și susținută până acum de Românii de acolo, un perciunat de jidan ar fi aruncat gazetele noastre românești pe fereastră afară.

— **Donațiile unui miliardar american.** Din New-York se anunță, că miliardarul Phipps, fostul tovarăș al lui Carnegie, a donat 15 milioane dolari pentru construirea a 20 de spitale, destinate exclusiv tratamentului cancerului. Spitalele se vor construi în diferite regiuni ale Statelor-Unite. Phipps a mai donat 50 milioane lei pentru procurarea unei cantități de 200 grame radiu.

— **Nu-i lucru în America.** Din nou se anunță din New-York, că depresiunea economică generală din Statele Unite nu dă încă nici un semn de îndreptare, fapt care apasă, mai ales, asupra muncitorilor. Marile întreprinderi dimit mereu muncitorii din lucru, făcând astfel să crească zilnic numărul muncitorilor fără lucru. In consecință autoritățile de imigrare aplică cu strictețe tot mai mare dispozițiile legii de

imigrare în America, împiedecând tot mai mulți emiganți europeni la debarcare. În timpul din urmă se pun mari piedici și emigranților, cari vor să debarce în Canada.

— **Petrecere în Cața.** Marele binefăcător Mircea dela București, la producția de Crăciun.

Știut este că în satul Cața (de lângă Cohalm) s'a zidit înainte de asta cu vre-o 4 ani cea mai frumoasă școală românească din Ardeal. Frumoasă, nu prin mărirea zidurilor, ci prin faptul, că întru-chipează în ea mult suflet românesc. E zidită în stil curat românesc, simplu și drăguț al mănăstirilor din România.

Școala aceasta este mai mult prin osul iubirii de neam și de frați, a marilor mece-nați Dr. I. Ursu, profesor la universitatea din Iași și a fraților Mircea dela vestitul »Caru cu bere«, din București, cari fiind din Cața, nu întârzie nici azi a jertfi pentru ridicarea poporului din țara lor.

În anul acesta, în ziua de 7 Ianuarie s'a aranjat o producție teatrală-muzicală, care a atras mult public, pe care la și mulțumit preste așteptări.

Mare și plăcută a fost mirarea, când între alți onorați oaspeți, ca preoți și învățători, sau văzut între ei și pe marele binefăcător Dl *Ignatie Mircea*. Părăsise Bucureștii și venise în liniștea idilică a satului nașterii sale, între frați, să trăiască câteva clipe în mijlocul acelora, între cari e cu inima totdeauna, care a rămas mulțumit și vesel, tinerimea la însoțit la gară cu steaguri și cântece naționale

Fericit poporul, asupra căruia veghează conducătorii cum e părintele P. Pinte și Inv. V. Popoviciu și marii binefăcători frații Mircea, cari și de data asta s'au arătat dragostea prin faptul că au dăruit o sumă potrivită pentru cumpărarea unui armoniu »Libertatea«.

— **Contra fumatului.** La Chicago s'a deschis de curând o clinică pentru vindecarea obiceiului de a fuma. Directorul ei este doctorul D. H. Cress, secretar al »Ligei contra fumatului« (Anti-Cigaret League) din acel oraș. Metoda de cură este foarte simplă: »Pacientul« își clătește gura cu o soluție de nitrat de argint; apoi îi se oferă o țigară aprinsă. Combinația chimică a nitrului de argint cu nicotina dă loc la formarea unui produs de un gust foarte neplăcut. Cine la încercat odată prinde o vie greață de a mai fuma. Această proprietate a nitrului de argint era cunoscut de câțiva ani, dar nimeni nu i-a dat atenție, la început Doctorul Kress fu acela, care s'a gândit s'o utilizeze în mod practic pentru »extirparea« obiceiului de a fuma. Pentru fumătorii inveterați tratamentul cu nitrul de argint este complectat cu o cură dietetică. Doctorul Kress a observat că aceia cari au obiceiul să fumeze, sunt în majoritatea cazurilor mari consumatori de ceai, cafea, carne și mâncări pipărate. Limitând dieta la lapte, la cereale fierte și la fructe, nevoia de a fuma se atenuază în mod simțitor. Grație curei Kress, mulți fumători inveterați au reușit să scape de obiceiul acesta.

Avis. Acei domni notari, cari doresc a avea lipsă de un bun și diligent ofician, care e dibaciu în afacerile dărilor erariale, comitatense și comunale, să se adreseze la administrația acestei foi. Se observă că pretenșiunile i sunt tare modeste.

„Biblioteca populară a Asociațiunii“.

Acum trei ani, comitetul central al »Asociațiunii« a decis să editeze în fiecare an câte 10 cărțile și un calendar, cu scopul de a le da membrilor ajutători ai »Asociațiunii«, în schimbul taxei de 2 cor.

Când sa adus hotărârea pentru înfăptuirea acestei lucrări, s'a avut în vedere atât înmulțirea membrilor ajutători cât și dezvoltarea gustului de cetit și prin aceasta, răspândirea de povește și învățături folositoare între săteni.

În parte s'au și ajuns scopul urmărit, dar nu s'au ajuns în măsura ce aștepta dela un popor de peste 3 milioane și nici în raport cu jertfele materiale avute cu tipărirea și împărțirea cărților.

În anul 1911 au fost înscriși 11.000 membri ajutători. În 1912 numărul membrilor au crescut cu 1000 și în 1913 numărul membrilor au scăzut cu 4000. După dovezile ce le avem, scăzământul acesta, nu este a se atribui numai lipsei și sărăciei ci mai mult este a se atribui nepăsării și lipsei de interes.

Avem o mulțime de scrisori, venite dela țărani, cari cer să fie primiți în șirul membrilor ajutători și se plâng împotriva multor neajunsuri și nepăsări. Dovadă, că în fiecare comună avem țărani iubitori de carte și așteaptă să fie luminați și povățuiți pe calea binelui obștesc.

Din cele vre-o 3000 comune locuite de români, abia putem număra vre-o 600—700 în cari avem înscriși membri ajutători la »Asociațiune«.

Zilnic auzim plângeri, că poporul nostru e înapoiat în cultură și că nu e organizat economic. »Asociațiunea« a făcut tot ce i-a stat în putință, ca să împrăștie întunerecul și să reverse lumină. Pentru ajungerea scopului a apelat și în anul acesta la bunăvoința și sprijinul fruntașilor cari trăesc în nemijlocita apropiere a sătenilor noștri și dela cari, în cea mai mare parte atărnă deșteptarea și luminarea săteanului român.

Suntem la începutul anului 1914 și trebuie să ne dăm seama, în câte exemplare să tipărim cărțile pentru acest an. Dintre cele 8 mii de liste trimise pentru înscrierea de membri, abia dacă ni s'au înapoiat vre-o 50, așa că nu ne putem orienta, nici în ce privește numărul și nici în ce privește expediția.

E trist, decă nici cea mai înaltă instituție a noastră »Asociațiunea«, nu e sprijinită după merit și spre paguba noastră, dacă nu căutăm, ca razele ei de lumină să ajungă în măsură cât mai mare, prin toate comunele locuite de frați de-ai noștri.

Ne adresăm și de astă dată, cu toată încrederea, către Dnii preoți, învățători și ceialalți fruntași ai poporului nostru și îi rugăm cu tot dinadinsul, să binevoiască a înscrie cât mai mulți membri și cu posibila grabire să ne trimită listele cu numărul membrilor înscriși.

De aici, din centru, nu se poate face totul. Este în interesul nostru al tuturor, ca să ne fecem fiecare dorința, sprijinind frumoasele și mărețele nizuințe ale »Asociațiunii«, prin cari conlucrăm la deșteptarea și înaintarea în bună stare a poporului din care facem parte și pentru care datorința avem să muncim.

Admin. »Bibl. pop. a Asoc.«

POEZII DIN POPOR.

Adunate de Valeriu Crișian.

Dorule arză-te focu
Tot la mine-ți afli locu,
Mult în lume am umblat
Și de dor nu am scăpat.
Frunză verde floricea
Vin-o mândră draga mea
Dorul dela mine-l ia
Dă-mi în loc gurița ta,
Dă-mi un pic de sărutat
Să mă văd de dor scăpat,
Că de mult mi s'a urât
Să port doru suspinând.
Dă-mi zău ochii amândoi
Plătesc opt părechi de boi
Și plătesc sprâncenele
Cât ceriu cu stelele.
Floare dalbă din grădină
Inima de dor suspină,
Sufletu de jale-mi arde
Că de mândra n'avui parte.
Fă-mă Doamne-o rândunea
Să sbor la mândruța mea,
Ca să îi cer împrumut
Numai un dulce sărut,
Că mi drag a săruta,
Par-că-mi crește inima,
Și gurița ta mi dragă
N'ăși da-o pe tara-ntreagă!

Foaie verde lemn domnesc
Mult mai stau și mă gândesc
De dor cum să mai trăesc,
Că în gânduri mă topesc.
Maica mă pricepe bine
Că mi dor de oarecine
Și mă-ntreabă măicuța:
— Tu fetiță draga mea
De ce stai pe gând așa,
Nici nu lucrî nici nu mân-ci
Numai tot în dor te stingi,
Nice că lucrî prin casă,
Nici nu mân-ci cu noi la masă.
Numai te uiți pe fereastră,
Decât să te văd așa
Mai bine te-aș îngropa
La o gură de isvor,
Să văd de cine ți dor.
— Maică, măicuța mea
Dacă tu m'ai îngropa
La umbriță sub dumberavă,
Să vie cui i-am fost dragă!

Negru, negru-i codruțu,
Dar mai negru-i sufletu
Iarna trece, vara vine
Eu nu aflu nici un bine,
Binele de mine fuge
Răul dinapoi m'ajunge!

Părăuț apă amară
Facete-ai neagră cerneală,
Ca să-mi cernesc rochița
Să-mi jelesc pe măicuța,
Că ea bine m'o-nvățat
Dară nu am ascultat!

Frunză verde de dudău
Auzit-am, mândro, eu
Dela mă-ta cuvânt rău,
Auzitam a mea lele,
Prin pădure de nuele
Dela mă-ta vorbe rele.

Cucuruz de pe-arătură
Mi-a cerut bădița gură,
Eu am zis, că nu i-oi da
Pân ce-oi topi cânepa.
Cânepa-i la topitură
Gura mea-i la-nvățătură!

Mă-nsurai și luai muere
Mă bucurai la avere,
Vai de mama mamei mele
O să rămâi fără piele!

Am avut și eu mândruță
Și-o pus-o dracu-n căruță,
Eu am strigat tot să stea,
Ea mai tare să ducea!

Ști tu, Ileo ce ți-au spus
Asară coala din sus
Să nu bei apă din tău,
Că-i muri de dorul meu!

Auzite dela mai muți infanteriști din reg.
31 Sibiu.

O goană de urși.

— Auzită din bătrâni —

Ci, că a fost odată așa pe vremea ogorului, când muncitorii satelor noastre, înviorați de sufletul premenitor al primăverii, apăsați pe coarnele plugului de aur, brăzdează câmpii aducători de roadă și belșug; un crâinicel, ca scos din apă, cu o grabă înțepită, ducea vestea din casă în casă, că lui nenea Marcu, ursul iar i-s'a făcut de dulce. Neîndestulit cu juncanul pândarului înfruptat odată, i-să părea pe semne cam de post, dând cu ochii de plăvanul cu coarnele răsucite, bine închegat și hrănit coala boerește — podoaba ciurzi și a satului, cum spuneau oamenii, — al judeului Gherasim.

Așa cum era Dumnealui îndărătnic dela fire și cu judecata făcută, cași cărmuitorii sârmanilor de noi, i-se asvârlișe tăman ntre spete, încrustându-și dinții lui ferecați în grumazii cărigi de găsime. Un muget înădușit, ca și clocotul slobozit din cazanul iadului, făcea să răzbune coastele muntelui și să clocotească văile în ferbere nebună, strângând întreaga cireada Netote-neștilor clae pe grămadă.

Boncăiturile înfiorătoare nu să mai curmau, și pământul scurmat de coarnele implantate în el cu nădejde, zbură rotocoale. Te credeai în bătaia tunurilor la *Cănecreț*, nu alta. Și apoi pasemi-te, biet de păstor, și-mi-i împăciuește, dacă ți-e dragă viața, și copii. Aprins odată sângele dobitoiesc și înfeciorit de suc de reavăn al primăverii, da puteri înzăcite și nici nu să putea mulcomi cu una cu două. Ei, dar ce, nu mai pățise ei de astea, aveau să-și aleagă moartea din bun senin?

Plăvanul îmbrăncit în balta deschisă cu limba ieșită de-un cot și cu ochii deschiși părea c'ășicum răsburarea, iar nenei Marcu încă îi cam trecuse pofta de a se ospăta până în sfârșit boierește, mirosea, pe semne, primejdia și atâta carte știa și măriia sa, că unde-s mulții, multe pot, de-ar fi cât de slabi și tot pot face, cât unul singur de-și e mai mare și mai tare.

Întâmplarea asta făcuse pe bietul crâinicel pic de apă și vestea prindea de minune.

Seara, în asfințit de soare, pârghării împărțeau la poruuci din casă în casă.

— Măne, oamenii dumniavoastă, din fiește care casă, unul să întâmpine zorile pe coasta lui Bucur, cu tulfice, trâmbețe și coarne că facem goană. Vine și jupân *Berger* dela Sibiu, cu o droaie de țisti cătănești. Tot omul s'audă și să-nțeleagă!

Poruca și pace. În zorii zilei următoare satul întreg era în picioare și ferbea de chiotele gonașilor, dornici de a vedea, cât mai grabnic prohodit pe nenea Marcu, că prea se pretinise cu boulenii lor și pe ogoară creștea mare iarba și bălăria.

Și când s'au pornit șiraegurile, ai fi stat să jori, că ostenesc la ceva praznic boeresc nu alta, atâta cântec și voe bună. Numai Nuțu din Codru, așa mic cum era el, negricios și cu jumătatea lui de mustață, săgeta ca perii ariciului, zimbea înădușindu-și ciubucul, de să crepe nu alta, cu pușca, vechia și nedespărțita lui tovarășe, răzimată de poartă și încins cu pătrântașul, aghiustat până la unul.

Iar, că ce fel de om era Nițu ăsta, amenii dumneavoastă, îl spunea obrazul stâng, de pe care — mai ani trecuți — o bunică a lui nenea Marcu, cu o adiere de labă, îi făcuse ghem pielea cu carne cu tot. Întâmplarea asta îl făcuse să jure răsburare întregului neam ursesc. Dar zău, că nici zile într'un an nu numeri atâtea la câți strănepoți a cântat el aghiiosul. D'apoi pe cei rămași în urmă și neînsemnați la catastif, cine să-i mai poată ținea minte?

Gonași înaintau grăbiți, să nu-i apuce dogoreala soarelui, urcând coastele prin mestecănișul presărat ici coala cu valuri de ariniș și străjuit, cu credință, de câte un fag bătrân, cruțat de sărcurea potopitoare.

Ajunși în făgeț, cam pe când s'o fi întorcând pe cea parte nenea Marcu la el acasă, numai decât a fi răsunit porunca ostăsească a jupânului Berger:

— Scultați la voi oameni, duceți și pus unu linga altu tot dinsu, apoi strigat și făcut larma, ca se trezit boerul la iel, iar noi vunatori scundem fain sub tufe hela dila costa, ca se face la jupân boier un difiliring cu geverheraus, se nu suparat la iel.

Abia sfârșită porunca și nădrăguții o fișerilor începeau să tremure ca varga, iar Nuțu răzimat pe pușcă, îi țintuia cu privirea hoțească, care roia din ochii lui aprinși ca două schinteieri de pară în fundul întunerecului. Jupân Berger nu-i luase seama, pân' mai târziu, pe semne, neamț și dumnealui și pace!

Cât ce-a dat cu ochii de Nuțu, îi și făcuse semn numai cât, așezându-l tocmai în fundul văgăunei dinspre miazăzi, pe unde credea, că și-a face cale jupân Marcu, scăpat teafăr de gloanțele puștilor cătănești.

Întreagă ceata vânătorilor dela oraș, pânda cu răsufierea trasă numai având vreme să se gândească la liniștea și hodina celor de acasă, și trecându-le pofta de a mai nepăciui pe jupân Marcu; numai Nuțu din codru și încă cu alți vre-o trei, făceau haz în cărca celui ce-i vânduse pe drum pielea. Mai ști, zicea Nuțu, nu te-i trezi, că-i șoptește acuși jupân Marcu ceva la ureche și ți-l-o izbi de să-i mute cornii falcilor, nu alta?

Intr'aceea puzderia de oameni gonea bărbătește, umplând codrul cu chiotele și huiduelile lor, bulbucite, ca din gura tunului.

Petrea posnașul, și aci tot el, așezase pe surdul vecin tăman în dreptul lăcașului boierului, înfundându-i, între buzele groase și cănoase, la tel cu o prună plesnită în două, cornul de bivoli, împrumutat dela câprarul satului, care când ți-l umfla, săltându-și pieptul lui de taur, cap de fier să fi avut să nu-ți crepe!

Mai la margina între voinicii vânjoși abia își urneau trupurile greoaie și gârbovite, bătrâni niși aduși de frică de slujbașii nemiloși, mai trăvălindu-se din vreme în vreme de atingerea câte unui mistreț, năpăstuit în goană nebună, cu coama sbârliată, coada cârlig și ascuțindu-și colți a vreme rea.

Chiotele gonașilor se deslușiau tot mai limpede și tot mai răspicat să lămurea »ura« voinicesc și năvalnic al atator piepturi.

Jupân Marcu nu să arăta. Iși dichisea pe semne îmbrăcăminte. Venea în schimb tot roiul supușilor săi credincioși soldași, cutremurați de gălăgia ne mai obicinuită, vulpoi, cu coadele măciucă și ochii'n patru din vreme în vreme să mai abătea și câte-o scroafă, spume de mânie, iuțindu-și pașii în urma purcelașilor sprinteni ca veverițele. Veneau cu toți în ploaia gloanțelor, ca să se rostogolească atinși pe nesimțite, presărând pe covorul negru înverzit, flori de sânge proaspăt.

Nuțu nu-și ostenise pușca încă, se îndestulia cu bucuria nemțșorilor, cari îmbătați de vântul ce făceau începeau să-l deie chiar întâi pe nenea Marcu. Când deodată ca la o sută de pași, un »ura« clocotitor întovărășit de buciumatul surdului, stors din toate baierile pieptului, detunără ca descărcarea ununii trăsnet în creștetul sumețului brad. Un »ura« nou și aceeași buciumare da răgușită și curmată pe la mijloc, și de data asta jupâneasa Mărculeasă își arătă cinstita-i față pe creasta din jos a văii, în dreptul unui nemțșor, care o poștea așa de des, cât ținuse drumul, ca acuma să se facă una cu pământul, simțind abureala ei caldă și mai neavând vreme, ca să-și deie seama, dacă trosnesc vreascurile sau se frâng osuțele capului său lins cu pomadă, așa se repezise dumniei pe coastă la vale. O clipită, ca țintuită locului, făcu un haptic cum numai ia știe face, ca să-i mai lungescă chinurile bietului și să-i mai întărie moartea.

Ridicată în două picioare, opria luminan loc și printr'un mormăit înfundat își strângea în juruși pușorii, rămași în urmă, când în »ura« nou și bubuitul codru. — Uitasem să vă spun, că pe bietul Surd, îl prăvălise cu raita în sus, un strengar de vier, când să sufle mai bine, de aceea curmase buciumarea, — făceau pe nenea Marcu rămas mai în urmă să se năpustească, ca rostogolirea unui jghiab, desprins din cătușile sale de-a curmezișul, înfricând pe toți vânătorii de-a rândul și ducând izbânda în brațele Nuțului, obicinuit cu d'al de astea.

Gălăgia își luase sfârșit. Gonașii înșiruiți pe muchea văii, așteptau cu ochii țintă, răpunerea namilei și nedumeriți, că nici barem fășăit de frunză nu se auzea. Chiar și vestitul Berger înmărmurisc nu alta. Prin două deschizături de pușcă îl sărase puțin la piciorul stâng, ca să-l facă, bagseamă să nu se umfle în peri și să se repeză asupra Nuțului, care-i aținea calea, cu un răgnet desnădăjduit, scuturându-și maiful lui de cap.

La BUCUREȘTI

În strada Brezoianu Nr. 17.
SALA GERMANĂ

se închiriază la toffelul de ocaziuni pentru zile onomastice, petreceri, nunte familiare, baluri, bancheturi, societăți (separè), exerciții de dans etc. cu preț moderat.

La angajament pentru furnizarea mâncărilor gustoase și escelente, de ori-ce specie, și ardelenesti, românești, franțuzești și germane; precum și a beuturilor curate indigene și streine. Furnizează și la domiciliuri (acasă) pentru ori-ce petreceri familiare.

Atragem atenția dlor voiajori cari doresc a lua masă cu mâncări gustoase și bune să nu încunjure de vizita acest local sus numit.

De număroase vizite și sprijin să roagă cu toată stima

NICOLAE FĂGĂRAȘAN
anteprenor.

“OLTEANUL”, foaie săptămânală socială culturală și economică să află de vânzare la tutungeria Gh. A. Dușescu, București, Calea Victoriei 113. vis-à-vis de pița Amsei).

Deschidere de prăvălie.

Subscribul aduce la cunoștința On. public, că a deschis în Brașov, strada Hirscher Nr. 2, o

Prăvălie de alimente, și coloniale

unde să capătă zilnic: legume, zarzavaturi, delicatose, fructe sudice, conserve de legumi. DEPOU de pește sărat și proaspăt zilnic,

Brânzeturi și unt fin zilnic proaspet.
Prețuri ieftine. Serviciu prompt.

— Expedarea să face zilnic și cu poșta. —

Rog Onor. public de a mă încredința cu prețurile comande.

Cu stimă

George Moșoiu.

Se află de vânzare la tip. C. Popp, Statutul pentru folosirea și manipulara padurilor. Prețul 5 cor.

Avis fraților români!

Am onoare a-mi recomanda tuturor acelora cari vin la Brașov, sau voese a trece în Regatul român se nu uite a cerceta

Restaurantul românesc Nr. 5, al D-lui STEFAN SUCIU,

care vă oferă mâncări gustoase, beuturi bune și curate, pe lângă prețuri modeste și serviciu prompt, precum și odăi pentru călători.

Zarafiea Dumitru Pop (Dejenariu)

compatriotului nostru oltean a d-lui din Brașov, strada Hirscher (teatru)

o recomandăm tuturor acelora cari merg sau să reîntorc din România.

Balsamul apotecarului A. Thierry

este neîntrecut în efect la boalele de plămâni și piept, alină catarul și curmă durerile cauzate de tușă. Curmă aprinderi de gât, răgușeli și dureri de grumazi și ferbințeli. Cu deosebire e bun contra sgânciurilor de stomac și colică. Vindecă vâna de aur și curățește rinichii, dă apetit, și ajută la mistuire. S'a dovedit de leac exelent la dureri de dinți, la dinți găuși, la mirosul gurei folosită ca apă de dinți întărește gingiile și gura, încetează mirosul obvenit din stomac în gură. Mijloc vindecător și sigur contra limbricilor. Vindecă toffelul de rane, orbați, beșici provenite din ferbințeală, unflături, negei, ursură, membre înghetate. În aontra durerilor de urechi e un leac neprețuit. — Să fie la îndemână în fiecare casă, la cazuri obvenite, mai ales la influență, coleră și alte boale.

Să scriem la:

THIERRY A. „Örangelgyógyszertára“ Pregrada
(lângă Rohitsch-Sauerbrunn).

12 sticle mici sau 6 duple, ori 1 specială mare 5.60 K.
La comande mai mari se dă rabat convenit.

Singură și veritabilă ALIFIA CENTIFOLIA a lui A. THIERRY

Oprește și încetează veninarea sângelui. Face superflue orice operație. Folosește femeilor lăptătoare, ajută la pornirea lapteului, nu să întărește pieptul. Orbațul de piept (foc viu), folosește la orice rani vechite, rani deschise la picioare umflata, la caries, rani venite prin lovituri, tăieturi, împuscături, strivituri, împunsături, sdroboturi, să folosește pentru îndepărtarea corpurilor streine de e. țanduri de lemn, spin, sticlă, alic, năsip, prav, etc. la creștere din corp, la corbunculus, neoplasme, chiar și contra racu lui, vermi, putreziciune, rosături, beșici, orice arsături, rane ivite prin lungi zăcere a bolnavului, la buboae, curgere de urechi, precum și la copii mici contra opăralei etc.

Are putere vindecătoare și sigură.

2 burcane costă cor. 3.60 f. se trimite cu ramburs (Nachname).

Se capătă la: Farmacia Török József, în Budapesta precum și la mai multe farmacii din țară. În mare (engro) la Thalmayer și Seitz, la succesorii Kochmeister și la drogeria Fraților Radonovits în Budapesta. Unde nu să află depou, să se comande de adreptul dela farmacia

THIERRY A. Örangelgyógyszertára Pregrada
(lângă Rohitsch-Sauerbrunn.)

ÎNȘTIINȚARE.

Subscribul aduce la cunoștința Onor. public, că în Făgăraș, ulița Podului sub Nr. 46, în casale proprii, unde și până acum a fost bine aranjat un

Atelier de Ferărie și Rotărie

pe care l'am aranjat cu recvizite pentru fântâni și cu acarete economice. Stă la dispoziție totdeauna gata cară întregi și roate din lemn de orice mărime, mașini de sămănat cucuruz și de săpat.

Rog onor. public, că la caz de trebuință la orice lucrări ce aparțin de branșele aceste și ori-ce reparaturi și fântâni din nou făcute, a mă onore cu prețurile comande, care le eșcut solid și prompt cu prețurile cele mai moderate.

Rogându-mă de sprijinul binevoitor.

cu toată stima

Szepesi Sándor,

măestru ferariu, rotariu și fântânariu.

OSPĂTĂRIE NAȚIONALĂ, BUCUREȘTI.

Strada Academiei Nr. 21, aproape de Bulevardul Carol.

I să recomandă tuturor pasagerilor și excursioniștilor din țară, cei-ce vizitează capitala București a cerceta în strada Academiei nr. 21

„Ospătăria Enache“

a compatriotului nostru Oltean, aranjată din nou cu tot confortul, două sale și o curte pațioasă, unde să poate căpăta cea mai bună și aleasă

BUCĂTĂRIE NAȚIONALĂ.

Diferite Vinuri indigene și streine.

Bere bună de Bragadira.

Diferite beuturi igienice și țuică curată.

Serviciu culanț. Prețuri moderate.

Cu stimă

GHEORGE CISMAȘIU

Ospătăria Națională, București.